

"המונית בפקק"

א. על פי החוק נהג מונית צריך ליסוע לכל מקום ואין משמעות למרחק ולמקום הנסיעה, ואני יכול לרדת בכל מקום שאני רוצה³. אילו הייתי שומע ל"עצתך" לשלם במזומן סכום קבוע עבור הנסיעה ליעד, אכן הייתי כמו בעל בית ששוכר פועל וחוזר בו באמצע היום, שפעמים יש חובה על בעל הבית להשלים שכרו⁴, אבל על פי 'מונה' אני יכול לרדת מתי שארצה⁵.

ב. הבלגתי כאשר שמתי לב שאתה לא נוסע בדרך הקצרה ומאריך את הדרך כדי שהמונה יעבוד יותר, והרי אומדנא מוכחת היא שהנסיעה צריכה להיות בדרך הקצרה⁶ ואתה שהכנסת את עצמך לפקק בדרך הארוכה שבחרת.

ג. אמנם ישבתי בספסל האחורי אבל שמעתי אותך מארגן את ההפגנה תוך כדי נסיעה, וגרמת לעצמך. ויש מקום לפטור אותי לגמרי מלשלם לך כיון שעכשיו ההליכה ברגל תיקח לי יותר זמן מאשר אם הייתי הולך רגלית מהמקום בו עצרת לי, ולא הועלת לי כלום!

נהג המונית הופתע מתגובת הנוסע, והפטיר לעצמו: "כנראה לא אני הצדיק..."

הנוסע נכנס למונית שעצרנו ברחוב: "שבוע טוב, בבקשה נסיעה לרחוב...". נהג המונית הגיב: "שבוע טוב, 80 שקל". הנוסע ענה: "תפעיל מונה בבקשה". והנהג הפעיל את המונה למורת רוחו, תוך כדי שהוא מסביר לנוסע שיהיה לו זול יותר במזומן, אבל הנוסע השיב: "אני שמח שלא רק אתה תהנה מדמי הנסיעה שלי, ונשתף את כל המדינה בזכות המסים שאשלם וגם ימנע איסור גזל" – וטענה תמימה זו הנהג מעולם לא שמע!

הנהג: "היום יום שני, אני מניח שאמרת לי 'שבוע טוב' כדי לא להכשיל אותי בנסיעה אחרי שבת ללא הבדלה¹, אתה ממש צדיק, אבל תדע לך ששמעתי מרב גדול, שאין לך בעיה, כי מי שאין לו תכנית לעשות הבדלה, אין לו איסור עשיית מלאכה לפני הבדלה כמו שמי שאינו מתפלל שאין לו איסור לאכול לפני התפילה²".

הנוסע נהנה מדברי התורה ודם בינו לבין עצמו לגבי שמיעת דברי תורה ממי שלא בירך ברכות התורה, אולם הנהג עבר לשוחח על יוקר המחיה ועל הצעדים כנגד נהגי המוניות. והנה המונית נעצרת - פקק. הפגנת נהגי מוניות נגד פתיחת השוק לתחרות, המונית עומדת והמונה עובד...

הנוסע שהבין שהליכה ברגל תהיה עדיפה עבורו, ביקש לשלם לנהג לנסיעה עד עתה ולרדת מהמונית. הנהג זעק: "הבאת אותי לפקק ועכשיו אתה יורד... ? אתה ממש צדיק...!"

הנוסע השיב:

¹ שיטת הגר"י כהן בצ"א י"א ל"ד.
² שיטת הצ"א שם.
³ ולכן אין משמעות ליעד אותו אמר הנוסע בתחילת הנסיעה.
⁴ ופעמים כפועל בטל, אמנם יתכן שכאן אין חילוק משמעותי בין פועל בטל לבין המשך הנסיעה. ועיין שו"ע חר"מ של"ג.
⁵ כך נראה מסברא וע"פ החוק. ודנו בכך פוסקים ולא בהכרח התייחסו לנקודה זו. וכגון, שערי חיים ב' סי' ק"נ, אשרי האיש חר"מ פרק ל"ה ג', לב אהרן ב' חר"מ י"א, חשוקי חמד נדה ס:.. ווי העמודים וחשוקיהם מח עמ' ס', שמע שלמה ז', ד'.
⁶ וכך גם החוק.

¹ שיטת הגר"י כהן בצ"א י"א ל"ד.

² שיטת הצ"א שם.

³ ולכן אין משמעות ליעד אותו אמר הנוסע בתחילת הנסיעה.

⁴ ופעמים כפועל בטל, אמנם יתכן שכאן אין חילוק משמעותי בין פועל בטל לבין המשך הנסיעה. ועיין שו"ע חר"מ של"ג.

⁵ כך נראה מסברא וע"פ החוק.

⁶ וכך גם החוק.